

บทที่ 1

กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจโดยเอกชนคนเดียว

การดำเนินธุรกิจโดยเอกชนคนเดียว มิได้ร่วมลงทุนกับบุคคลอื่น จึงไม่ต้องไปจดทะเบียนจัดตั้งเป็นองค์กรที่ประกอบธุรกิจ ที่เรียกว่า ห้างหุ้นส่วน นิติบุคคล บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด อย่างไรก็ตามธุรกิจที่ดำเนินโดยเอกชนคนเดียวต้องไปจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 หัวข้อในการศึกษามีดังนี้ คือ

1. ประโยชน์ของการจดทะเบียนพาณิชย์

พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช 2479 ประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2479 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2490 ต่อมาได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมและยกเลิกพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ที่กล่าวมาทั้ง 2 ฉบับ และได้บัญญัติใหม่เป็นพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2499

รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ขึ้นก็โดยเห็นว่า สมควรจดทะเบียนผู้ประกอบการพาณิชย์ขึ้นไว้ให้เป็นระเบียบอันดีดังที่ประเทศอื่น ๆ ได้ปฏิบัติกันมาแต่เดิมมาไม่มีหนทางจะทราบได้แน่นอนว่าผู้ประกอบการพาณิชย์ประเภทต่าง ๆ ในประเทศนั้น พาณิชยกรรมประเภทใดมีจำนวนเท่าใด ห้างร้านค้าขาย และโรงงานอุตสาหกรรมใดตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสาขาอยู่ที่ไหน มีใครเป็นเจ้าของ เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการ สัญชาติอะไร มีทุนเท่าไร เริ่มประกอบพาณิชยกรรมตั้งแต่เมื่อใด เป็นต้น ทั้งนี้ย่อมไม่อำนวยความสะดวกในการที่จะทำการติดต่อกันในการค้าขาย และเป็นการยากที่รัฐบาลจะควบคุมหรือส่งเสริมการพาณิชย์และการอุตสาหกรรมของประเทศ เพราะเมื่อต้องการทราบก็ต้องทำการสำรวจสอบสวนโดยเฉพาะเป็นรายๆ หรือเป็นคราวๆ ทุกครั้งไป ซึ่งเป็นการเปลืองเวลาไม่สะดวก และไม่ทันความต้องการ บางคราวก็ไม่สามารถจะสืบสวนได้เสียเลยทีเดียว รัฐบาลมีนโยบายที่จะปรับปรุงการเศรษฐกิจของชาติให้มีรากฐานมั่นคง โดยส่งเสริมการอุตสาหกรรมให้ก้าวหน้าขยายตัวยิ่งขึ้น และช่วยเหลือสนับสนุนการค้าของประเทศมีการช่วยหาตลาดให้

บระกอบพฒชยทงเบนชชทพทท และทมชทวเมววมชงคูนทนทวทเมทททวเมวบ
ผด ทรรมการ หรือผู้จัดการด้วย ฉะนั้น ผู้ประกอบพาณชยกชงจ้งได้แก่

1. บุคคลธรรมดาคนเคยว ประกอบพาณชยกชง โดยเป็นเจ้าชอง และเป็นผู้จัดการ
หรือ แต่งตั้งบุคคลอื่นใดเป็นผู้จัดการ
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนตบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณชย กล่าวคือ บุคคลตั้งแต่สองคนช้ันไปลงทุนเข้าหุ้นกันประกอบ
พาณชยกชง โดยมีได้จดทะเบียนเป็นนตบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนชองห้างหุ้น
ส่วนดังกล่าวเป็นหุ้นส่วนจำพวกที่ไม่จำกัดความรับผด
3. ห้างหุ้นส่วนสามัญนตบุคคลและห้างหุ้นส่วนจำกัด คือ ห้างหุ้นส่วน นตบุคคล
ที่จดทะเบียนเป็นนตบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณชย
  - ก. ห้างหุ้นส่วนสามัญนตบุคคล มีผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนเป็นหุ้นส่วนจำพวก
ไม่จำกัด ความรับผด
  - ข. ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีผู้เป็นหุ้นส่วนสองจำพวก คือ ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวก
ไม่จำกัดความรับผด จำพวกหนึ่ง และผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับ
ผดอีกจำพวกหนึ่ง

